

NAŠE NOVINE

POLITIČNI-GOSPODARSKI I KULTURNI TEDNIK.

Prihaja vsako nedeljo. — Cena: »Naši Novine« je na leto 40 D. na polleta 20 D. Oglasi se tudi spremajo. Cena ednoga kvadratnega centimetra za ednok 75 par. Za večkrat popust. Rokopisi se nevrnejo.

Uredništvo i uprava je v Dolnji-Lendavi št. 32.
Lastnik lista: KONZORCIJ.
Odgovorni urednik i izdajateo: HARI LEOPOLD ev. p. duhovnik.

I. Leto 24. šte. 1.

Dolnja Lendava, 31. oktobra 1926.

Cena edne številke 1 Dinar.

Vsakši ftič isto spejvle.

Naše Novine so izjavile že v začetki, da državnopravnost nas ne interesira; — ne interesira nas Kleklinova autonomija, ar držimo samo za potrebno tisto, da se išče blagostan i vse dobro, kaj je potrebno narodi? Odbili smo ločitev naš od Hrvatov i srbov i tudi spojitev v kranjsko-štajarsko slovenščino i smo izjavili, da smo mi razno telko srbi ali hrvati, kak pa štajarci ali kranjci. Tak bliži brat ednomi, kak drugomi narodi našega skupnoga jezika.

Za to našo pesem skoro so nas bujli naši prišleki. A zdaj nas že Kleklinove Novine tudi tak pokazivlejo kak izdajice. I vse za to, ar smo to povedali.

Či pa poglednemo velke, celo državo presegajoče liste — srbske, hrvatske, slovenske — ka vidimo tam?!

Ista pesem se spevle v njih. Isto to se veli v srbskih novinaj da smo eden narod, eden jezik! Isto tak pravijo hrvatske novine, da smo eden narod i se moramo sporazumieti za edinstvo naše. Sam Korošec že tudi pušča svojo autonomijo i šče stopiti v vladu s istov pesmov.

Tak razno to fučkajo vsi oni; kak smo mi začnoli! Velki ftiči ravno našo mali pesem spevlejo i že vsi vsakem mesti — od prvoga do zadnjega.

Okoli njih pa celi narod klima z klunom, da je to tak i samo tak dobro za nas. Oveličijo ešče bole te velke ftiče zdaj z našov pesmov.

Ka je pa tou? Pesem je dobra samo ftiči ne?! Pesem se prevzeme i ftič se ubije! A — ne! Što pesem nastavi — auktor — on dobi honorar! O naš mali

prekmurski narod, — ti si to pesem začno, — ti si auktor toga pesma, ti moraš iz toga svoj hasek, svoj honorar meti. Javi se za to, imaš pravo na to i pride, mora priti boljši čas s tem za tebe! —

Prekomurska orientacija.

Že davno je minola svetovna vojna, štera vojna je narode i države na nikoj spravila. Po mirovni pogodbi so nove granice potegnoli i brata so otrgnoli od brata, narode od narodov. Tisti ljudje, šteri so te mirovne pogodbe diktirali i sklepali, so si tak milili, da so stem naveke mir zagvūšali na sveti i da bode zdaj celi človečanski narod zadovolen i njim zahvalen. Ne se je to zgodilo! Te ljudje, šteri so mirovne pogodbe diktirali, so previditi mogli, da so ne dosegli željnoga mira, ar so se mirovne pogodbe ne na podlagi lūbežni sklepale. Prišlo je Drūštvo narodov, štero resan za naveke vō šče zapreti vojno. Ali drūštvo narodov tudi samo tak dosegne svoj lepi cil, či je kršćanska lūbežen vodi i či vsaka država dobi zastopstvo v tom drūštvu, či ednok mine zagriženi nacionalizam.

Tak smo mislili, da smo po vojni mir meli, i kak smo se v tom vkanili, ar se zdaj narodje bole vojskūjejo eden proti drugomi, kak prle.

Mi prekmurci smo po mirovnoj pogodbi k Jugoslaviji spadnoli. Mi zvestni i dobri državljani ščemo biti, podložni smo državnim zakonom, plačamo dačo, svoje sine ta damo za vojake i za to ne prosimo drugo, naj se naše stare navade pošūjejo od oblastov, naj mi ednakopravni bodemo z drugimi prebivalci naše države, naj se naše prošnje poslušnejo, naj nam njajo naše šole, z ednov rečjov naj na nas prekmurce ne gledajo nekaki tak, kak či bi mi ne bili ljudje, kak či bi ne bili bože stvorjenje. Da se te naše prošnje posluš-

nejo i zvrāčijo, zato se mi Prekmurci politično tudi moremo orientirati. Mi se moremo politično organizirati da tak ležej dosegemo svoje cile. V političnom oziri se mi prekmurci nemremi proti Sloveniji orientirati, tudi k ednoj slovenskoj stranki ne smemo spadati, ne k klerikalcom ne k samostojno demokratskoj, ar tam ne najdemo drugo za sebe kak vekivečno smrt. Mi pa nešćemo mreti mi živeti šćemo. Či pa živeti šćemo, tak kraj od Slovenije v sakom oziri, tudi na gledoč politike.

Kraj od Slovenije, kraj od slovenski politični strankov. Či to vćinimo mi prekmurci, samo tak lejko obdržimo svoj žitek. Zato pa več ne gledajmo na slovenske stranke ne na klerikalno, ne na samostojno demokratsko stranko. Mi se nesmimo več na slovenske stranke zavūpati; ar smo se preveč vkanili v nji, klerikalno stranko nam zato ne trbe, ar mi nešćemo biti kolonija Slovenije, tudi ne samostojno demokratska, ar je ta stranka ne za našega kmeta, ne za našega trgovca i obrtnika nego za velke bogataše i ta stranka takši program ma, šteri program bi vničo naše Prekmurje. Mi drugo pot moremo iskati, gde do za nas delali i ne proti nam, proti prekmurskomi narodi. Ta pot ne pela v Slovenijo, ne v klerikalni i tudi ne v samostojno demokratski ta bor. Tam mi prekmurci nemamo iskanja, tam smo mi ne zakonski s novje i hćeri.

Mi prekmurci smo mirni ljudje raztalamo svoje premoženje z tistimi pri šteri vidimo, da ne mrzijo proti nam, nego gde nam morejo tam nam pomagajo. Mi prekmurci se vsi moremo organizirati za Hrvatsko i z pomočjov Radićove stranke se moremo boriti za priklūčitev Prekmurja k Hrvatskoj boriti se za svoje pravice, vsi naprej po toj poti, mi ki smo se za prekmurskoga lūdstva pravice vzeli bomo za vas delali nadele. Mi smo za to bili v začetki da edno vladno stranko moremo podpirati. Ta vladna stranka, naj Radićova stranka bode.

Tak mi Prekmurci se orientirajmo k Hrvatskoj i podpirajmo to miseo da se Prekmurje naj k Hrvatskoj prikapči.

Pri vrataj novoga vremena.

Eden narod ne stoji samo z tisti, šteri zdaj živejo, vekši tao žitka narodov tisti spravljajo, šteri že ne živejo: naroda mrtvecke. Šteri narod nema mrtvecov tisti narod nema praminočnost i tisti nema tudi bodočnost. Šteri narod ne goji svoje prebivalce z peldov svoji mrtvi velikačov, tisti narod ne pošūje svojo preminočnost i zato tudi ne zagvūša svoje bodočnosti.

Mohački govor, šteri govor je na 400-e letnice vogrške narodne katastrofe držao Vogrskoga orsaga najvišěši reprezentant: upravitel Horthy. Te govor je obćuto to preminočnost i v zvezo jo prineso z preminočnostjov ednoga drugoga naroda, tistoga naroda, šteroga je vogrski državni upravitel etak imenūvo: Jūžni sosed.

Teva dva naroda — vogrskoga i slavskoga — dugo skūpno preminočnost je za sposobno najšla oba dva naroda vlada, da na te trdi fundament gorizida zbližanje Jugoslavije i Vogrške, miseo priatelске zveze.

Obe dve vladi — ar to ništerni znajo, da je vogrski državni upravitel ešče ne obdržo svoj govor, gda je že te govor tam bio na stoli jugoslavenskoga zvūnskoga ministra. Pred tem govorom so se že diplomacijski razgovori držali i tomi se ma zahvaliti, da se je te govor tak lūbeznivo sprejo v Belgradi.

Vsebina mohačkoga govora je v celoj Europi priatele najšla. I to se tudi da razmiti. To je bio stopaj, gda je Vogrskoga orsaga

uradna diplomacija svoj glas dala čuti. Zastopniki evropski veliki orsagov so se paščili obiskati vogrsko zvuško ministerstvo svojimi gratulacijami, ravno tak svojo simpatijo pokazale neutralne države, drugiva dva člana (Česka i Rumunija) so tudi ne mogle drugo včiniti, kak da so se veselile.

Jugoslavka i vogrška javnost i tisk so se v začetki malo nazaj držale. Ali to se tudi da razmiti. Dosedajšnja priateljska atmosfera je zato ne dala zrok, da bi se vse tak hitro spremenilo, i tajna pogajanja med dvema državama so se že dolgo vodile.

Na mohački govor je prvi uradni odgovor od jugoslovanske vlade voditel jugoslovanske delegacije na Društvo narodov dao v Genfi gda se je od vogrski stvari gučalo je naglašao prijateljstvo med obe dve državi i pravo je, da se v kratkom vremeni dosta novoga zgodi.

Ali zdaj se je nikaj takšega zgodilo, štero bi te priateljske razmere skoron zakopalo: Beneš česki zvuški minister je jugoslovsko vogrsko priateljstvo ne gleda z veseljem i mislo si je, da stem česka diplomacija zgubi svojo moč, či se med Vogrskim orsagom i Jugoslavijov priateljska pogodba zveže. Zato je vničiti šteo celo stvar i delo vogrške diplomacije. Gda je za to njegovo mišljenje zvedo Sir Austen Chamberlain, angleški zvuški minister, Europe največši diplomat i gda je Beneš proso, naj njegovo mišljenje podpira, te poz-

nani vogrski priatel, angleški zvuški minister je pravo svoje mi tajniki: Povejte me, da Anglija v to ne privoli. Ka je bilo tisto, v štero je Anglija ne privolila se ne ve, ali gvušno je, da se je tak Beneš ne posrečilo, da bi on to priateljstvo vničo. Vogrski i Jugoslavski listi, i ravno tak celoga sveta tisk žele naj se priateljstvo vred postavi i ravno to je pravo ne davno jugoslovski zvuški minister: Ninčič.

Pogledim zdaj, na kakšem temelji bi se to priateljstvo dalo gorizazidati i kakše uspehe bi mele z toga obe dve državi.

Vogrške-Jugoslovanske priateljske pogodbe vogleni kamen je čüteče, državnogospodarske i politične narave.

V politiki, v diplomaciji tudi ona mesto čutenje i pri zbližanji vogrsko-jugoslovanskoga priatelstva te nemremo tudi vžapreti. Horthyjev govor se samo spomene z preminočnosti, ali mi ki poznamo zgodovimo Europe, znamo da je vogrski i jugoslovanski narod v preminočnosti stvoro takši temelj, da z tistoga po svetovnoj vojni na oba dva naroda naj lepša bodočnost pride. Zadosta, je či se spomenemo z čakovskega Zrinyi Mikloš bana i na njegove batrivne horvatske vojake, na vmorjenoga horvatskoga Frangepana, na srbskoga Dugovič Titusa i gda so vogrski i srbski vojaki skupno zbili törke i da se celi krščanski svet vogrskomi i srbskomi narodi ma zahvaliti, da v njegovi cerkvaj poldne zvonijo

na te spomenek, da so pod vodstvom Hunyadi Janoša pri Belgradi skupno premagali törke i tak so od njih mentovali celo Europo. To skupno zmago glasi na celom krščanskem sveti poldnevni glas zvonov.

Druga stran toga vogrsko-jugoslovanskoga priatelstva je verstvena. Da je za obe dve državi druga potrebna, to dobro znamo. Vogrski orsag potrebuje morsko pristanišče, da svoje obrtne i verstvene pridelke na morje more spraviti i za to je najbolje jugoslovsko pristanišče ugodno ali Jugoslavija pa potrebuje Vogrsko, gde je obrt bole razviti i tudi gospodarstvo. Vogrsko poljedelstvo potrebuje Jugoslavijo da svoje pridelke ležej spravi v Athen, v Saloniki i Jugoslavski pridelki se pa prek Vogrskoga orsaga spravijo po najkračoj poti v Beč, v Prago. Da je Vogrška i Jugoslavija resen edna na drugo vezana, nam najbolje kaže to, da italijani vse delajo za to, da naj vogri slobodni zono v Fiumi zemejo i ne v Spliti.

(Dale.)

Turniški komunist se slabo zagovárja.

Retki obsojenec je, šteri bi priznao, ka je za istino kriv. Skoro vsaki to pravi, ka so ga krivično obsodili. Turniški komunist tudi to pravi, ka je on nedužen bio, ka je on siromake za-

govarjao, madjarski oblastniki so ga krivično obsodili. No, či bi se on samo tak na tihem šteo potoláziti stem zagovarjanjem bi njemi pustili to tolažbo.

Ali on drzno zavija, laže i napáda. Sodniki so krivi ne on. Proti tomi ugotovimo, ka je vogrška oblast právno (jogilag) punopravice mela njega soditi, ar on je 1919. leta na Vogrskom vučiteo bio, tam razne grehe včino proti zakonitoj državnoj oblasti, proti svojoj vučiteljskoj službi i proti svojoj službenoj prisegi. Što bi naj sodo njega, či nebi tista oblast, na štere zemli je grešio? Pravno je vsigdar tista sodna oblast pristojna, na šteri zemli (teritoriju) se zločin zgodi. Zato či bi g. Kontler že 1919. leta jugoslovski državlan bio, bi ga tudi vogrška oblast mela pravico soditi, ar je na njenoj zemli grešio. Ali on je 1919. leta, gda je preiskava tekla proti njemi, pa tudi 1920. leta, gda so njemi obsodbo razglasili, vogrski državlan bio, ar je trianonska pogodba te ešče ne bila podpisana. Zato je od njegove strani samo drzno zavijanje gda to piše: „Odkec zemejo gospodje v Zalaegersegi pravico, da sodijo tújega državlana?“ Ali ponavljam, da ka či bi on z Rusije ali odkec-štěč prišo na Vogrsko za vučitelja, i či ne bi bio vogrski državlan, te bi tudi vogrška oblast punopravice mela soditi njega.

Ravno tak je prazno zavijanje, ka zakaj so ga ne pozvali da bi se zagovarjao. Ar gda je preiskava bila proti njemi, je na-

Podlistek.

Božični večer.

IV.

Med tem je pa vremen li naprejšlo. Mino je drugi fašenek, kak je Mikloš k vojakom odišo. Prišlo je leto i zatim je že nova pšenica v vrečaj bila i Juliška je ešče izda ne moža zela. Istina, da je takši mladoženec tudi ne prišo, šteri bi se Szántójev povido.

Eden je pravo: Eh, nigdar nede dobra za delo, drugi si je mislo, da vse na svilo, na obleko potroši.

Stariše so si tudi tak premišlaval, da ešče čas ma k mož iti, to se ne trbej starati da bi ona ne dobila moža. Ali da so vidli, kak se vremen ta pašči so najeli Juliškino krstnamater, naj zve od nje, ali resan šče počakati Mikloša, ali či ga je že pozabila, k šteromi bogatomi mladenci bi najrajše šla? Tistomi oni samo ednok mignejo, pa de včas li si pristanom. Eno nedelo poldnevi je Juliško njena krstnamati k sebi

pozvala, rekoči, da je preveč dobre re-taše spekla. I zdaj je začnola spitavati od Gerđojce, od Mikloša, ali piše nago-sti, ali ma tam v varaši kakšo lepo lu-bico:

Istina Juliška, da ti zato neščeš moža zeti, da na Mikloša čakaš?

Juliška si je včasi mislila, da je njena krstnamati oprošena, naj vse to zvej, ali se bole je Juliška pazila na svoje reči.

Bogme že je tistomi dvajsti let, ka sem te na krst držala. že ti li lejko notrizvežemo glavo.

Koga mi pa priporočate krstnamama.

Oh moja draga Juliška, jeste takši dost, šteri so bogati i tak so ravno za tebe.

Med temi je eden ne za mene, eden rad kone, drugi vse zapije, tretji pa neve kak bi hodo od velke gizdosti.

Tak se je pa ne posrečilo, da bi Juliško k možu dal.

Gda se je potač vremena pa ednok

obrnó i že je mesec september kraljivo, je starišom na pamet prišlo, da Mikloš pomali domo priđe i ka de te, či Juliška zdrži svojo oblubo. Ali zdaj, vtom velkom deli, gdo ma čas za mladožencom hoditi, zdaj ravno krumpi kopajo.

Že kaple sneg, kak glasitelj mira, kak drovno perje beli golobov. Pokrije zamazano naturo i zdaj v čistočo oblečenača ka Jezuš Kristuša prihod na zemlo.

V maloj vesi se oglasijo pistole, ar se bliža tisti den, gda se je človečanskoga naroda Obkupitelj narodo. Deca hodišo od hiže do hiže i pozdravljajo i nebeske pesmi spevajo Kristuši. Gde se svetijo hižni obluki, ta notridejo, ar se se tam veselijo i tam se vsrčaj lubezen kraloje. V dosti mestaj nega svetloče, tam nega lubezni, tam nega veselja.

pri Szántóju so ešče ne spat odšli, ali veselje spevajoča deca ta nedejo notri, znašo, da se tam ne svetilubezen i veselje.

V hiži pri stoli sedijo Szántó ga, zda v sveteljem gvanth na njegovi licašev vidi velika gizdost. Vesi najbo gateši pörgar Cserei Andraš svojim si-

nom tudi lepo gorioblečeniva. Pred njimi na stoli glaži zvinom, spečenje, popače, šunka, ali ešče tenta i pero i pred vsakim eden napisani paper.

Pijejo, larmajo i pišejo. Szántójca je tudi najlepšo obleko vzela na sebe i ponuja gostom gde z enoga, gde zdrügoga. Ednok so zgotovili pogodbo, zdaj si navekl zdühavajo, v roke si segnejo i pravijo: na zdaj smo vredni.

Gde je pa dekla? pita dečko.

Ona tudi privoli, pravi Szántó János Žena idi i notri jo zovi.

Ali to je ne šlo tak hitro. Juliško je nazadnje mati notripelala v hižo, prvo jo v lepo obleko gorioblekla. Ali njene oči so rdeče bile od joča, kre njeni višst se je bolezen vidla.

Zdaj pred njo stopi njeni oča, v njegovi očaj se vidi, da tisto tak more biti kak on zapove.

Moje dete! Velko poštenje je dojšlo našo hižo. Naše vesi najbogatejšega pörgara sin te je oproso za ženo. Pove moje dete, ali ga rada zemeš?

Dekle samo stoji i stroši se v celom teli, na pod gleda i edne reči ne

zoči bio pa bi se lahko zagovarjal potom pa, gda so odločili proti njemu disciplinarno postopanje, je on proti tomi apelaciji vložil na prosvetnega ministra. Zdaj pa tu laže, kak so ga vogri bez njegovoga znanja sodili! Minister je njegovo apelacijo zavrnil 4. febr. 1920. — Potom je prišla obsodba. Po pravilih disciplinarnoga postopanja se sodna razprava vrši navzočnosti obtoženca čí on svoje nenavzočnosti ne vpraviči. — Tak se g. Kontler nikaj nema pritoževati na vogrsko oblast ino samo svojo skrajno drznost pokaže stem, ka njeno sodbo za „nespamet i oslarijo“ imenuje, ar vogrska oblast je popolno pravično i po predpisih postopala. Čí je on odsoko pred obsodbov to samo svedoči, ka naprej vido svojo obsodbo, zato je niti ne šteo počakati.

Zagotovimo pa g. Kontlera, ka je v obsodbi do zadnje piknje vse tak napisano, kak smo mi objavili, ar v rokaj mamu originalne akte, ne ednoga nego dva izvoda. — Naj toži pri sodnji, te bomo akte predložili.

Odkec smo zeli akte, to je njemu nikšabriga ne. Nej smo jih vkradnoli, po poštenoj poti smo prišli do njih. Pošta dobro fungira.

Gospod Kontler stem šče slepiti prekmurce, ka napáda pravilnost pravno formalnost obsodbe. Pa je tu to ne glavno pitanje. Glavno pitanje je to kakše grehe je preiskava proti njemu dognála. Preiskava je pa po njegovom za-

slišnji i po vadlúvanji svedokov dognála, ka je on zagriženi komunist bio, ka je hujskao proti obstoječemu rédi, ka je lúdsko zemlo šteo deliti, ka je siromaki trgovci blágo šteo zeti, ka je šolarom prepovedo molitev, prekrižanje i katoličanski poklon.

Politični glasi.

Vlada pripravlja svoj delavni program.

Vlada je mela svojo sejo, na šteroj se je gučalo od novoga delavnoga programa. Kak prvi pride pred narodno skupštino zakon od centralne uprave, potom pa zakon od neposredni davkov, zakon od nošenja orožja, zakon od nettunski konvencijov, zakon od agrarne reforme v Dalmaciji. Prosvetni minister v kratkom vremeni predloži zakon od univerzov, zakon od srednji i od lúdski šol. Vlada je razpravljala od proračuna. Finančni minister je za to, da naj proračun kem menši bo i prosi vse ministerstva naj svoje proračune reducirajo.

Radikalna stranka je solidarna.

Pašića den za dnevom obišejo njegovi prijatelje. Nekaki so čakali, da Pašić kak domo pride vse gorio brne i on sam v roke vzeme državne čigle, ali to se je ne zgodilo, nego sam Pašić je svoje intranzigentne prijatele pomirio, da naj zdajšnja vlado podpirajo. Pašić je prevedo, čí bi on zdajšnja vlado prisilio k ostavki, tak bi nastanola vodilna vlada, z štere bi on vósto. Tak se číje da Pašić nikaj nema

proti vladi. Na Pašićovo prošnjo so se vsi radikalni poslanski za to vzeli, da bodo podpirali Uzunović-Radičovo vlado.

Klerikalna stranka.

Klerikalci se preveč silijo v vlado. Pripravljani so, da vse tisto podpišejo ka njim vlada predloži. Pripravljani so na to, da dopovejo z svojega programa glavne točke, z autonomije. Klerikalci vidijo da se njihove vrste preveč slabijo i zdaj ešče ednok v vlado ščejo skočiti, da bi kaj ešče mentúvali. Tak si mislijo, naj voda nosi slovensko autonomijo, bogše je pri toploj peči sedeti, kak pa v mrazi autonomijo zganjati. Korošec pravi da je klerikalna stranka priznala vidovdanska ustavo da jure i de fácto. Tak pomali jesenski mrzeo veter odnese klerikalno autonomijo.

Vogrsko pristanišče.

Italija i Jugoslavija se preveč potegújejo za vogrski orsag. Italija ponúja Fiumo, Jugoslavija pa Split Italija dobro zna da čí Vogrski orsag Split zabere, tak Fioma več nikšega prometa nede mela i pomali to lepo mesto na nikoj pride. Zastopnik vogrskoga trgovinskoga ministarstva dr. Nickl se v Belgradi mudi da pripravi pogajenje med Jugoslavijov za slobodno zono v Spliti. Tak vogrski orsag Jugoslavenško ponúdbu prevzeme.

23 Nedelja

porisalaj, ali zadnja v oktobri.

Svetek Gospoda našega Jezusa Kristusa Kralja.

Sveti Oča XI. Pius papa so Krono svetega leta postavili svetek, steri de se ob vsakom leti zadnjo oktobersko nedelo sveti i te svetek je: Svetek Gospoda našega Jezusa Kristusa Kralja. Naša dužnost pa nam bodi, pripoznamo Kristusa za svojega Kralja i ga tudi počastimo.

Ka pomeni i da mam o tega novega svetka? . . .

Glavni namen novega svetka je vzbuditi čimbolj razširiti spoznanje in priznanje kraljevskega dostojanstva Zveličarjevega in zbrati o katoliškem svetu nove sile proti razkristjanjenju človeške družbe in modernega (novodobnega) življenja, zaječiti zmotno prizadevanje iz svega življenja odstraniti vpliv Crkve in sploh vere v Boga, za-
brani odpad od Kristusa.

Novi praznik bo vedni opomin, da je Kristus kralj posameznih ljudi

in človeške družbe, opominjal bo države in vladarije, da je vsaka oblast od Boga (Rim. 13. 1), da jih veže dolžnost, Kristusu iskazovati javno češčenje in se mu pokoriti, vzbujal bo misel na posledno sodbo, ko bo nastopil Kristus Kralj kot Sodnik vsega sveta. Kristus je Bog, Odrešnik in kralj vseh in povsod, zato njegovi veri in zapovedim spoštovanjem in upoštovanje povsod, v družini, občini, šoli, med narodi v državah i t. d.

Praznik Kristusa Kralja bo oznanjal, da mora Cerkev, ki jo je Jezus Kristus ustanovil kot popolno družbo, zahtevati po svojem pravu popolno prostost in neodvisnost od svetne oblasti.

Obhajajmo vneto in slovesno ta svetek! S skupno posvetilno molitvijo hočemo dati Kristusu Kralju, njegovemu presvetemu Srcu zaščeno za vso brezdožnost, za vsa preziranja in žalenja posameznikov in družb, hočemo po svojih močeh skrbeti in se truditi, da zavlada Kristus Kralj v srcu vseh, da se spoštuje Kristus Kralj tudi v javnem življenju.

Opazke.

Teško sumničenje proti g. Kleklni.

Što ga sumniči? Ne mi, nego njegov pomagač Kontler. Te človek naimre že ponovno to piše v Kleklnovih novinaj, ka je praj niki evangeliški duhovnik s penezi ednoda katoliškoga plebanaša študirao. Z toga mnogi prekmurci tak mislijo, ka je g. Klekl ednomi evangeliškomi študenti peneze davao, naj se lahko vönavči za evangeliškoga farara. Čí bi to istina bila te bi g. Klekl težkoj cerkvenoj kaštigi zapadno poleg kánona 2316.

Zato naj g. Klekl opomina svojega pisáča, naj ne piše proti njemu, naj ne spravlja v težke sumnje njegove popovske česti.

Nova laž tórniškoga komuniste.

Te zmešani človek je v Kleklnovih „Novinaj“ od 17. okt. to pisao, ka v prekmurji grofovje majo 80 jezer plúgov zemle. Sledkar si je pa li mislo, ka tak debelo lagati, to je ešče od njega preveč. Zato v „Novinaj“ od 24. okt. piše, ka je tistih 80 jezer plúgov tiskovna napaka, ka pravilno 55 jezero more stati. To ste pa dve novivi laži.

Ob prvim laž je to, ka je „80 jezero“ tiskovna napaka bila; on

pregovori. Mati njej pravi: no daj odgovor, na moje dete, ne boj tak sramežljiva i tak zbojena, pove, da ga zemeš.

Cserei Bandi je zdaj pred dekle stopo, prime jo za roko i pita jo: Juliška, ali ščeš moja žena biti, lúbo mo te!

Bandi, ne želi to od mene, nigdar bi ne mogla tvoja verna, lúblena žena biti, je odgovorila dekla.

Na dekla, ka bo, se zdere njeni oča, pove, da ga zemeš, pa punktum.

Ne, ne zemem ga, pravi Juliška. Ne: pita Szántó na čemerni, pa ti ešče proti svojemi oči smeš delati, što je tebe na to včio?

Juliška vklúperdene svoje roke, svojimi mirnim očami na očo gleda: Dragi oča moj, vsigdar sem vam podložno dete bila, zdaj vam tudi ne pravim proti zato, da bi me na to drugi navčili, nego na glas, na reč mojega srca. Prosim vas, ne želte od mene, da bi etomi poštenomi mladenci hamišno prisegala. Ar sem ga do etiga mao ne lúbila i po etomtoga ga tudi nevem lúbiti.

Ali ešče tistoga kodíša Geró Miklósa lúbiš — je skričala od čemerov njena mati.

Istina, njega lúbiti, i čí mi ednoga filera ne date, čí me od hiže preženete pa tudi nemo drugoga žena.

Ne! Dobro je. Ti si to ščela! Nikaj ti nedam, nigdar sem te ne pozno, odstrani se od moje hiže ti nezahvalno stvorjenje i na dveri je pokazo njeni oča.

Apa, dragi moj apa, ne tak se je molila Juliška.

Ali boš me bogala?

Nemorem to včiniti.

Szántó edne reči ne pravi, nego na dveri pokaže.

Juliška zdaj ešče na mater pogledne, ali tam tudi samo velke čemere vidi i zdaj brezi reči vóide na dveri.

Szántóojca za njov beži i pravi njej, naj odpúščenja prosi od očo i da zemeš Bandija. Juliška ide dalje i pravi: Zbogom bojte.

Mati za njov šče bežati, ali mož njej čemerno pravi: óstani. Ka pa čí kakši kvar napravi sebi, naj napravi, je odgovoro mož.

(Dale.)

je tak napisao i tiskarna je tak natisnila. Ar je on ravno te tudi v „Népujsági“ pisao od teh „80 jezero“ plügov, i tam se 80 jezero večkrat ponavlja i celo to piše, ka se grofovje polojno prekmurske zemle meli. Polojna je pa v okrogloj šumi 80 jezer plügov. Ali je celi članek tiskovna napaka?

Njegova druga laž pri tom je, ka zdaj to piše, ka grofovje 55 jezer plügov majo v Prekmurji. Laž je, kak smo to v našem dnešnjem prvom članki dokázali. Vsi veleposestniki vkup samo 36 jezer plügov majo, ali boljše povedano, so meli. — Iz te 36 jezer je več kak polovica loga.

Tak rodi edna laž drugo. Ki z lažmi začne, tisti more z lažmi nadaljavati i končati. — Zato ki nikaj neve, tisti naj nikaj ne piše, te njemi ne de potrebno z lažmi si pomagati, potem pa laži z novimi lažmi popravlati.

Podpirajte i naročte
si
„Naše Novine“.

GLASI.

Zborovanje. Prekomurske evangeličanske šinorije duhovniki do 1-ga novembra meli svoje jesensko zborovanje. v Murski Soboti.

Dragša de pošta. Pretis-skane znamke i dopisne karte pridejo o promet 1. novembra i do valale do 30. novembra t. leta.

Odajna vrednost se zviša etak:	na znamko	za	0.25 p.	25 para
„ „ „	0.50	50	„	„
„ „ „	1	50	„	„
„ „ „	2	50	„	„
„ „ „	3	50	„	„
„ „ „	4	50	„	„
„ „ „	5	50	„	„
„ „ „	8	50	„	„
„ „ „	10	1	din.	„
„ „ „	15	1	„	„
„ „ „	20	1	„	„
„ „ „	30	1	„	„

Na dopisne karte po 50 para i 1.50 din znesek 50 para.

Povišenje poštni vrednost je namenjeno za poplavlence.

Ogen v Seli. V Seli pri Hari Jožefi so len sūšili na peči. Vertinja je pa v peč močno zakūrila i tak se je len vužgo, Ogen sta mož

i žena začnola braniti, ali pri tom sta se tak opekla, da so njiva v bolnico mogli odpelati. Ali ogen se je ne razširo, samo v hiži je obleka i postelina zgorela.

Prvi sneg. V tork pred poldnevom je v celom Prekmurji sneg začno kapati. Lüdje so se zbojali, ar ešče dosta polski pridelov na poli majo. Ali samo je eden den trpo i odišao je. Tak se piše, da mo močno i mrzlo zimo meli.

Pogreb Foky kaplana. V nedelo popoldnevi je bio sprevođ našega lūblenoga kaplana Fokya. Pred poldnevom je dežovalo, ali po poldnevi je lepo vreme bilo. Več jezero lūdi je bilo na tom sprevodi, tam je bila cela Lendavska fara, z Dobrovniške fare dosta lūdi, tam so bili verniki drugi veroizpoved i jokali i žalostili so se z katoličani vred. Pri odprtom grobi so vlč. g. Volper dobrovniški plebanoš držali lepi govor tak da se je cela vnožina lūdstva na glas začnola jokati. Z Foky kaplanom je dosta zgūbila Lendavska fara, ali tudi celo Prekmurje. Ali njegov spomenek de naveke živo v prekmurskoga lūdstva srcaj. Dragi naš priatelj počivaj v miri.

ITO PASTA ZA ZOBE

je najbogša.

Živinska sol. Na stalno intervencijo kmetijskih korporacij i živinorejskih strokovnjakov se je končno g. ministru za kmetijstvo posrečilo izposlovati od monopol-ske uprave oddajo živinske soli po znižani cen. Cena se je znižala od 195 Dinara na 150 Din. za 100 kg. loco solarna. Kmetijska družba za slovenijo sedaj organizira skupno vagonsko naročilo tega za živinorejo tako važnega krmilnega dodatka. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razglas v zadnji številki „Kmetovalca“.

Delo alkohola.

Či bi alkohol samo tistomi človeki škodo, ki ga spiše, nebi tak velki kvar bio, lejko bi pravli da je plač o za alkohol. Ali alkohol trpljenje spravi ešče takšim, šteri so ga ne vidli. Pijan človek je največkrat grobijan, rad se bije i tak dostakrat kvar včini v svoji priatelaj. Vö so zračunali, da se največ bitja od sobote večera do pondelek gojđne zgodi, gda lūdje največ pijejo. Med 100 vmorjeni-

mi lūdmi je 68-im vmoritelj pijanec bio, tak bi pa med sto vmorjenimi lūdmi 68 ostalo, či bi ne bilo alkohola i tak ne pijancov. Največ lūdi zato pride v vozo, ar so pijanci i kak pijanci grešijo proti zakoni.

Alkoholne pijače ne sodijo samo tistoga, ki je nūca, nego tudi njegove odvetke, njegovo nedužno deco, ženo. Pijanoga očo deca za to z velikim trpljenjem plačajo. Pijanoga človeka deca soslaba, hitro dobijo različne betege, najbolje jetiko. Največ ji v mladi letaj merje, ar pijana mati malo i lagoje mleko ma, i tak nemre svojo deco nadajati, štero pa v žitki ostane, tisti de slabe pameti i največ takše dece v vozo pride i ravno tak pijanci postanejo kak starišje.

Pijani roditelov deca se neve dobro včiti, dostakrat niti pisati čteti ne. I to je tudi lagva navada med stariši, da že malo deci davajo alkoholne pijače, da do prej tak krepsi, pa ravno nasprotno od toga do slabi v teli i v duši, štera deca alkoholne pijače pijé, med tistimi je trikrat več slabi vučnikov, kak pa med tistimi, šteri nigdar ne nūcajo alkohola. Roditelje, starišje ne davajte zato svojoj deci nigdar alkoholne pijače.

Den za dnevom vidimo tisto velko stradanje, štero alkoholne pijače delajo. Jaz ki v Lendavi z odprtimi očmi hodim, vidim to velko stradanje i siromaštvo, štero bi ne bilo, či bi ne bilo alkoholni pitvin. Mož tiste peneze, štere na alkohol zdava, bi lejko na bogše stanovanje, na hrano, na obleko dao i tak bi zadovolna bila njegova družina. Dosta naši prekmurski delavcov i naimre po vekši mestaj stanūvajoči obrtniki se v krčmi čitijo najbogše i ogiblejo se društva pošteni lūdi. Svoj zaslužek ne da svojoj držini i či ga doma krūh prosijo, je dostakrat za to zbije. Takšega človeka deca na vilicaj zraste gori. rano se spoznajo z grehom i siromaštvom. Kodivajo, kradnejo, naj sebi krūh morejo spraviti.

Alkohol ti ne da moč, ne topločo, nego što ga dosta nūca, tistomi i njegovo držini nesrečo i beteg spravi. V ednom leti alkohol več lūdi spravi na nikoj, kak vsi drugi betegi. Na tiste lūdi, šteri so pijanci, ne čaka, drugo, kak popolno siromaštvo, kodiška palica, telovna in duševna smrt, voza, ali pa delirium tremens.

Prekmursko lūdstvo zato se pa pazi, da se mentūješ i obarješ od toga velkoga nasprotnika. I ti prekmurska inteligencija pokaži peldo prostomi lūdstvi i hodmo njim na pomoč. Boj proti alkoholi, je ne drugo, kak boj proti kmici. Što se bojuje proti alkoholi, on širi

svetlost i bože krelestvo na zemli on pomaga svojemi narodi, svojoj cerkvi i svojoj domovini.

Hodmo i služimo tomi cili.

GOSPODARSTVO.

Tržne cene.

Dolnja-Lendava, 29. oktobra

100 kg. pšenice	300 Din
„ „ žita	200 „
„ „ ovsa	170 „
„ „ kukorce	160 „
„ „ hajdine	270 „
„ „ Prosa	200 „

PENEZI.

Zagreb 29. oktobra

1 Dolar.	56.68 Din.
1 Schilling	8 „
1 Češka K.	1.67 „
20 zlati K.	210— „
1 francoski fr.	1.44 „
1000 madžarski K	0.79 „
1 Šveicki fr.	10.98 „
1 italijanska lira	1.88 „
100 dinarov v Zürichu	9.145 Fr.

Živina.

MESO.

1 kg. govedine	13 Din
„ „ teletine	18 „
„ „ svinskoga	18 „
„ „ špeja	24 „
„ „ masti	30 „

Edno jajce 1.50 par.

Naročnino i oglase

za

„Naše Novine“ i „Néplap“
sprejme

Barnabaš Erdőšy

trgovina s papirjem v

Murski-Soboti

CRKVENA ULICA.